

Hannu Kaunonen

Elämäni päivät

osa II

Vuodet 1976-1978

Elämäni päivät

Hannu Kaunonen

Elämäni päivät

OSA II

Vuodet 1976-1978

Tekstit: Hannu Kaunonen

Taitto/kansi: Mauri Laakkonen

© 2023 Hannu Kaunonen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN-numero: 978-952-80-2606-8

Sisältö	Sivu
<u>Sisällysluettelo</u>	<u>5</u>
<u>Vuosi 1976</u>	<u>7</u>
<u>Vuosi 1977</u>	<u>123</u>
<u>Vuosi 1978</u>	<u>337</u>

Vuosi 1976

Vuoden 1976 saatteeksi.

Tammikuun alussa kirjoitan Tommille, Eijan pojalle kirjeen.

Tammikuun lopulla olen Orivedellä Paavilaisen runoseminaarissa.

Käyn Tiusasen viikoittaisilla haitaritunneilla.

Helmikuun puolivälissä poliisit ovat lakossa ja töissä Risto hermostuu; hänen mielestään koko yhteiskunta luhistuu.

Huhtikuun lopulla teemme Tertun kanssa matkan Pariisiin.

Toukokuun alussa Kari ja Jorkka pääsevät armeijasta.

Alvar Aalto kuolee.

Tertun syntymäpäivät (50 vuotta 16.6) Tatun huvilalla Pernajassa 18-20.6.)

Juhannuksen aikaan korjataan Hoilolan perunakuoppa.

Heinäkuun alkupuolella Ismo perheineen on Hoilolassa ja tehdään aittaa ja talleihin aaltopeltikattoja. Keräsen Pekka ja Kyllikki käyvät, Arttu ja Hannele.

Heinäkuun lopulla olen taas Orivedellä ja tapaan siellä tulevia naisystäviäni.

Elokuun lopulla kirjoitan Kirsti Luovalle ensimmäisen kirjeen ja siitä alkaa tiivis kirjeenvaihtomme.

Lokakuun alussa Eila muuttaa Tikkurilaan.

Loppuvuosi tiivistä kirjeenvaihtoa Kirstin kanssa. Muutamia kirjeitä myös Elvin Vepsäläisen kanssa. Ennen joulua saan kirjeen Eila Suokiveltä Turusta.

Alko PRKV:n keskiviikkoiset työmaakokoukset alkavat syyskuun alussa.

Sunnuntai 04.01.76

On taas pöytä puhtaana, mutta yökin jo pitkällä. Sain sen kaverin harjoitustyön lopulta kuntoon. Laskin juuri, että siinä meni noin 30 tuntia. Saihan siitä vähän normaalia paremman palkan, mutta tuli tehtyä normaalia ahkerammin työtäkin.

On alkanut vuosi työn ja vaivan merkeissä. Ja huomenna (tai tänään) alkaisi taas se varsinainen työssä käynti.

Terttu on soittanut tänään venäläiset levyt läpi. En minä mitään sen kummempia rahinoita niissä huomannut. Kuulee vain usein puhuttavan.

Saisi sen koneen. Tämä käsin kirjoitus on niin raskasta ja epäselvää. Taidan ostaa uuden, sen pienen. Se on 330 markkaa.

Maanantai 05.01.76

Kävin illalla Pursimiehenkadulla. Puhelin soi jatkuvasti. Ostin hieman kirjoja Merimiehenkadun divarista. Vaihdoin Kihlmanin ja Saarikosken (Salama)? Ostin Rubinsteinin muistelmät, Kurjensaaren Paavolaisen, Kallifatideksen ja Mäkelän piirin.

Äsken tuli tv:tä alkuillasta Simpauttajan alku ja uutisten jälkeen Kuka pelkäisi Virginia Woolfia. Burton – Taylor: minusta kumpikin näytteli vähintään hyvin, Burton loistavasti.

Tiistai 06.01.76

Ostin tämän vihkon vasta tänään. Ennätin kirjoittaa pari päivää vanhalla tavalla irtolehdlle. Ajattelin, että pysyy sittenkin paremmin kassassa. Kuitenkin tulee kirjoitettua päiväkirjaa etupäässä käsin.

Katselimme äsken ohjelman säveltäjä Emil Kampista. Pätevä ukko, itsensä Sibeliuksen suosiossa ja hänen oppilaitaan. Tuhoutui ehkä arvostuksen puutteeseen kuten yleensä kaltaisensa. Katosi salaperäisellä tavalla

Tänään minulla on pyörinyt mielessä ajatus tehdä essee savolaisuudesta – tai olen sitä jo ennenkin ajatellut. En muista millään Veljmiesten patsaan tekijää. Olisiko se ollut Utriainen? Pitää alkaa oikein selata noiden veistäjien kohdilta. Ei ollut ainakaan Utriainen eikä Aaltonen. Joku suuri nimi se oli. (*Se on Heikki Konttisen veistos vuodelta 1959. Näin helppoa se on nykyisin netistä katsoa, 27.09.2021*).

Luin pätjän Salaman Saarikoski-kirjaa. Alussa Salama kirjoittaa rasakaasti, mutta sitten teksti selkiintyy. Hän on käyttänyt nauhuria paljon. Kirja on tehty heidän yhteisellä rutiinillaan. Saarikosken päiväkirjat ovat siinä syvintä. Tosin olen vasta jossain 100 sivulla.

Ajattelin kirjoittaa nyt illalla jotain. Olen ajatellut kysymystä laajemminkin; sitä miten järjestää päivä, että pystyisi kirjoittamaan. Minulla on kyllä vahva epäily, etten siihen silloin pysty, kun olen pakotettu käymään määräjän toisen työssä. Saa nähdä. Täytyy nyt kokeilla eri konsteja. Tietysti tuo haitarikin vie energiaa, mutta se toisaalta myös antaa sitä.

NVL:sta tuli lisätietoja siitä palkintoleiristä. Siellä on Linnilä vaimoineen ja Paavilainen luennoimassa. Saa nähdä mihin suuntaa Kaari on Kaitsun luotsannut. Täytyy oikein käydä kirjakaupassa lukemassa Paavilaisen viimeinen runokirja. Minä en ole koskaan jaksanut lukea hänen kirjojaan. Kyllä niitä arvostelijat ovat yleensä kehuneet. Minulle hän on aina ollut samanlainen turha kirjailija kuin esim. Kirsinäkin.

Keskiviikko 07.01.76

Käytiin saunassa. Kuuntelen Jörgen Peterseniä. Sen miehen aika menee hukkaan Suomen kaltaisessa maassa, mikäli minä asiaa ymmärtän.

Haitari alkaa tulla vähitellen kaveriksi. Alkaa tuntua siltä, että se on vain harjoittelusta kiinni. Täytyy hommata nauha ja alkaa kuunnella, ja hioa siltä pohjalta. Sitä ei muuten kuule.

Saarikoski-kirjan loppupuoli ei ollut ollenkaan huono. Päinvastoin. Salama on käyttänyt nauhuria. Suuri osa on tietysti höpinää, mutta joukossa on muutamia hienoja oivalluksia, joita aina syntyy kahden

tällaisen kaverin juttellessa. Ehkä olisi ollut väärinkin siistiä ja lyhennellä sitä. Kyllä Saarikoski ajattelija on vielä tälläkin hetkellä, ei sitä voi kieltää. Hän taistelee luomisvoimansa puutetta (mikä tietysti on suhteellista) vastaan ja elää eräänlaista sinikäyrää. Hän loistaa helvetillisten masennuksien kustannuksella. Tässä suhteessa ymmärrän häntä oman itseni kautta.

Torstai 08.01.76

Oli taas haitarituntikin ensi kerran tänä vuonna. Kyllä kai se siitä taas alkaa mennä. Laskin tässä juuri kaverin harjoitustyöhön vielä patteriventtiileille säätöarvot. Sain siitä hommasta koko lailla saman kuin normaali päivälksä – ja tein töitä ainakin puolet enemmän. Ne on hitaita tuollaiset. Kello on melkein kaksi. Nukuttaa taas aamulla. Onneksi on huomenna jo perjantai.

Lauantai 10.01.76

Minkä Itämaan tietäjät asettivat, sen Hämäläinen, Laatonen ja Simojoki muuttivat. Taanilan ajatuksia äskeisestä Taiteessa tapahtuu ohjelmasta. Eli, se on nyt loppiainen lauantaina. Kyllä Eskolalla oli profeeattallisia kykyjä 60-luvulla, kun se ennusti kirkon olevan valmis luopumaan lähes kaikesta paitsi verotuksestaan.

Eilen olin kuuntelemassa Mauno Blomqvistin lauluiltaa. Terttu oli töissä eikä päässyt. Minuun henkilökohtaisesti ei ole mikään musiikillinen vaikuttanut niin paljon kuin tämä. Ohjelma kokonaisuutena oli kertakaikkisen loistava. Ja tämä henki kai se yleisön hurmasikin. He joutuivat esittämään 2 ylimääräistä, joista vain toiseen oli varauduttu. Viimeisenä he lauloivat kertauksena ohjelmasta. En ole koskaan nähnyt suomalaisen yleisön reagoivan niin lämpimästi. Pitkiä kohteliaisuusläpsytyksiähän aina näkee teatterivierailujen yhteydessä, mutta neidän ovat monesti pelkkää käsien läiskettä.

Ilta ei ollut siis ainoastaan Mauno Blomqvistin ilta, vaan se oli ennen kaikkea yhteisen hengen ilta. Orkesterin, kuoron, Fuhrmannin, – kaikkien heidän. En tunne rumpaleitten tasoa enkä heidän vaatimuksiaan,

mutta mieleen jäivät patarumpujen ukkosenjylinä ja hänen ksylofonisoolonsa.

Blomqvistin kehitys on nyt positiivisessa suunnassa. Hän laulaa nyt pehmeämmin, vivahteikkaammin kuin ennen. Hän yritti mielestäni jopa liikaakin saada nyansseja etenkin hitaammissa lauluissa ja niistä katosi ääni ja voima. Kun hän pääsee tämän kehittävän vaiheen yli ja ottaa uudelleen käyttöön koko voimansa, on Suomessa yksi hyvä bas-solaulaja enemmän. Ja mitä eniten ihailin hänessä nyt, on se, ettei hän enää voimallaan ryöstä kuoroa ja orkesteria. Hän tietää osuutensa ja paikkansa rivissä. Tämä on piirre, joka puuttuu hyvin monelta taiteilijalta. Kuitenkin se on perusedellytys tulla suureksi taiteilijaksi. Piirre, jota Eeva-Kaarina Volasessa olen ihaillut niin usein.

Sunnuntai 11.01.76

Olin Toukon luona kylässä. Katseltiin Simpauttajaa illalla ja se kesti niin myöhään, että jäin sitten yöksi. Juteltiin siinä kaikenlaista aamuneljään. Ne heitti sitten tänään päivällä minut autolla kotiin. Ne muuttaa kevättalvella Hakkilaan, vai oliko se Hakunila.

Alkaa taas työviikko. On vielä lauantainakin töitä.

Maanantai 12.01.76

Yritin hakea illalla kirjoituskonetta, mutta liike oli jo suljettu, kun enästin sinne. Täytyy yrittää huomenna uudelleen. Luin vanhoja lehtiä. Masennusta taas; ei pysty oikein muuhunkaan. Työssä käynti tappaa kaiken luovuuden. Alkaa olla muutenkin mitta täynnä sitä Alkon reikäkuvien tekoa. Siinä ei opi yhtään mitään uutta enää. Minulla alkaa olla tunne, että lomaltapaluuraha on minulle viimeinen liksa Calorista. Jussilla on jotain hommaa. Se tuskin mitään hyviä hommia minulle antaa. No, siinäpähän jäävät putkiaian pokkailemaan. Penallakin (Härkönen?) tuntuu olevan jo mitta melko täynnä.

Tiistai 13.01.76

Hain illalla kirjoituskoneen. Katselimme venäläisen elokuvan Äidit ja tyttäret. Mielestäni se oli erittäin hienoa symbolista kuvakieltä. Ennen kun sitä paremmin ymmärtäisi, pitäisi katsoa se tarkasti toiseen kertaan. Paikoiellen tuli mieleen Kafka. Arttu tuli 9 jälkeen ja soiteltiin levyjä. Luin vielä äsken Millerin Hymy tikkaiden juurella. Kello on kohta kaksi .

Keskiviikko 14.01.76

Olin tänään Yrjö Kallisen siunaustilaisuudessa. Kirjoitin Tommille (*Tertun siskon, Eijan vanhin poika*) äsken kirjeen nuottien mukaan. Siitä tuli samalla pätkä päiväkirjaa. Kello taitaa olla kohta neljä.

KIRJE TOMMILLE

Vantaa 14.1.76

Hei!

Lähetän tässä näitä nuotteja. Yritin valikoida pianolle sopivia, mutta miten lienen onnistunut. Nuotteja tuntuu olevan yhtä vaikea valikoida toiselle kuin kirjojakin. Tuli osteltua niitä kesällä, kun oli kova alkuinnostus tuon haitarin kanssa. Enhän minä mitään niillä tässä vaiheessa tee! Minusta tuntuu, että nämä on melko vaikeita kaikki. En ole yrittänyt näistä muita, kun Bimboa diskanttipuolella. Se on aika helppo, mutta minä käytänkin vain ylimmäisiä nuotteja.

Noissa hanurikursseissa olisi paljon helppoja sovituksia kansanlauluista yms. mutta miten sopisivat pianolle, en osaa sanoa. Katsellaan niitä joskus, kun käyt. vastaavista pianokursseista niitä varmasti löytyy ja pojat saavat niitä tietysti myös opettajiltaan.

Kyllä kai sitä oppii kappaleen, kun kappaleen noin teknisessä mielessä, jos nuotit hallitsee edes teoriassa, mutta se on turhaa ajan tuhlausta. Ensin kunnon perusteet: siitä se sitten lähtee, jos innostusta riittää. Niinhän se on kaikessa opiskelussa ja oppimisessa. Minulla on se käsitys, että esim. tanssimusiikkia oppii soittamaan aivan normaali

ihminen – ei siihen sen kummempia korvia tarvita. Rytmitaju lienee tällä alueella paljon tärkeämpi. Ja tietysti sitä soitetaan niin monella tavalla ja tasolla. Eikä kaikki soitto suinkaan taidetta ole. Oppimisen suhteen asia tietysti muuttuu, kun siirrytään ns. parempaan musiikkiin, improvisointiin, säveltämiseen jne. Mutta sama koskee kaikkia elämän alueita. Joku oppii ns. korkeampaa matematiikkaa tai avaruusgeometriaa – joku toinen ei kirveelläkään. Olen joskus miettinyt, miten suurta osaa näissä asioissa näyttelee kasvatetut ennakkokäsitykset. Ei varmasti ihan pientäkään.

Todelliset virtuoosit syntyvät lahjakkuuksista ja heitä tapaa kaikilla elämän alueilla (eikä ainoastaan taiteissa), mutta heitä on erittäin harvassa. Ja musiikista puheenollen – ellei muut musisoisi, kun musiikalliset nerot, laulu ja soitto olisi melko harvinainen ilmiö.

Luin sattumalta juuri Arthur Rubinsteinin muistelmia. Hän on ollut todellinen lahjakkuus. Monen kriitikon mielestä hän on tämän vuosisadan suurin pianisti. Eikä kuolekaan millään. Täyttää tässä kuussa 90 ja ainakin syksyllä vielä konsertoi Amerikoissa. Alkoi soittaa alle 3-vuotiaana, piti ensikonsertin joskus 10-vuotiaana. Heti pienestä itsepäinen kuin piru: iski pianopallit kappaleiksi ja repi nuotit, joista ei pitänyt. Jos hän on itse kirjoittanut muistelmansa, on hän kirjailijanaikin vähintään loisteliäs. Tosin hän valehtelee yhtä paljon kuin kaikki muutkin elämäkertakirjailijat. Hän ei ainoastaan muista itseään pikkutarkasti alle 3-vuotiaana, vaan retkuttaa lukijaa aivan tahallaan ja tuntuu vielä nauttivan siitä. Mutta hän ei tee sitä mielistelläkseen. Päinvastoin.

Kirjassa on yli 300 suurikokoista sivua, vaikka se on lyhennetty käännös. Kuitenkin muistelmat päättyvät 1910-luvun lopulle. Näin vanhan miehen nuoruus on kaukana. Siitä huolimatta se on ollut pitkä ja viivahteikas. Kirjan suomenkielinen nimi Huima nuoruuteni on varmasti alkuperäistä, My Young Years, osuvampi. Kumma Ukko. Ja tuskin hänen elämänsä on siihen päättynyt. Hän on ollut paljolti Henry Millerin tapainen persoonallisuus. Enemmän maailma heidän kaltaisiaan tarvitsisi.

Jotain samanlaista tuli mieleeni tänään, kun olin Yrjö Kallisen siunaustilaisuudessa. Hän oli myös lähes 90-vuotias. Vielä pari vuotta sitten hän piti kuuluisan tv-puheensa Elämmekö unessa ja ajatukset

kulki täysin kirkkaina. Hän oli suuri ajattelija ja etsijä ja – niin kuin hänestä sanottiin, 'Suomen kaikkien aikojen tulisieluisin puhuja'. Hän oli radikaali sanan kaikkein positiivisimmassa merkityksessä, ja sai kokea elämässään kaikki taivaan ja helvetin väliltä. 'Sama valtiovalta ja puolustuslaitos', joka istutti häntä vuosia vankilassa ja langetti hänelle 4 kuolemantuomiota, laski tänään hänen arkulleen mitä kauneimman seppeleen! Historia on täynnä paradokseja. Aikaan sahataan niin kuin sinikäyrää, mutta todella suuri persoonallisuus vetää siihen pätkän paksua, hieman nousevaa viivaa. Ja taas ihminen on hieman etäämpänä apinasta, puusta, metsästä.

Suuri sielu huutaa, vaikka kiven sisästä!

Minun piti kirjoittaa sinulle jotain niiden nuottien mukaan ja tällaista nyt sattui olemaan päällimmäisenä. Minun kirjeistäni tulee aina päiväkirjaa.

Terttu on toista yötään valvomassa. Kello on kohta 3. Ulkona pakkasta yli 20. Tulee valvottua liikaa tällaisina öinä.

Terveisiä teille kaikille ja hyvää jatkoa.

Hannu

Torstai 15.01.76

Oli tänään taas haitarituntikin. Saatiin nuotit Ralliin. Luin äsken vanhat lehdet. Kello on puoliyössä. Ellingtonin orkesteri soittaa jatsia. Lähden nukkumaan.

Perjantai 16.01.76

Aloitin Paasilinnan kirjaa. Siinä on yksi Suomen kaikkien aikojen esseekirjallisuuden helmiä, Mikä on hyökkäys. Hän on hionut tyylinsä äärimmilleen.

Lauantai 17.02.76

Oltiin tänään töissä tekemässä uudenvuoden viikon perjantai. Illalla kävimme Tertun kanssa katsomassa Pasolinin Canterburyn tarinoita. Pakkanen on hieman hellittänyt ja illalla sateli hiljaa lunta.

Sunnuntai 18.01.76

Oltiin illalla kuvissa taas. Ei ennätetty puoli viideksi ja mentiin sitten sellaiseen, kun alkoi viideltä. Kuuma kani, täysin tyhjänpäiväinen ranskalainen. Sen jälkeen oltiin kuuntelemassa Izumi Tatenoa. En ymmärtänyt muuta kuin sen, että hän on teknisesti taitava pianisti. Musiikki, jota hän soitti, oli vierasta.

Maanantai 19.01.76

Olin illalla katsomassa Capitolissa Ystävän rinnalla. Se kertoi kuuluisasta näyttelijästä, Shertakovista, hänen työkavereittensa ja ystäviensä kertomana. Samalla kävin ostamassa kortin Pirtin elokuvakerhoon. Siellä on näytäntö joka toinen tiistai. Se alkaa huomenna Eisensteinin elokuvalla Lakko.

Kirjoitin hieman tekstiä puhtaaksi Orivettä varten. Sinne pitäisi lähteä perjantai aamuna.

Tiistai 20.01.76

Olin illalla katsomassa Lakkoa. Kopio oli huono enkä muutenkaan pitänyt siitä sillä tavalla kuin esim. Vanhaa ja uutta. Ehkä olin liian väsynyt. Chapliniin nähden häneltä puuttuu huumori.

TV:stä tuli joku eestiläinen näytelmä Tampereen teatterin esittämänä. Se oli psykologisesti hyvin kehitelty.

Niin monia teitä oli mennä,
maailma sinun kokoisesi.

Ja
taksi
viskoi sinua
kuin heilurin varsi:

kotiin – maailmaan
kotiin – maailmaan.

Niin tuskallista
täällä on syntyä.

